

फेदीखोला गाउँपालिका
स्थानीय राजपत्र
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयद्वारा प्रकाशित

□ खण्ड ५

□ संख्या ७

□ २०७८/१२/२१

गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत : २०७८/१२/०९

गाउँ सभाबाट पारित : २०७८/१२/१०

प्रमाणिकरण : २०७८/१२/१७

भाग १

फेदीखोला गाउँपालिकाको
संस्था दर्ता ऐन, २०७४ (प्रथम संशोधन)
२०७८ सहित

फेदीखोला गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, स्याङ्जा

संशोधनहरू:

१. फेदीखोला गाउँपालिकाको संस्था दर्ता (प्रथम संशोधन) ऐन, २०७४

२०७४/१२/२१

२०७८/१२/१७

प्रस्तावना :

^१यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र सामाजिक, धार्मिक साहित्यिक, वैज्ञानिक, शैक्षिक, बौद्धिक, शारीरिक, आर्थिक, पर्यटन, खानेपानी तथा सरसफाई, स्वास्थ्य तथा वातावरण, व्यवसायिक तथा परोपकारी संस्थाहरूको स्थापना तथा दर्ता गर्ने सम्बन्धमा “फेदीखोला गाउँपालिकाको संघ संस्था ऐन, २०७४” लाई संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएकोले नेपालको संविधानको धारा २२६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी फेदीखोला गाउँपालिकाको मिति २०७९/१२/१० गते बसेको गाउँसभाबाट देहाय बमोजिम थप गरी प्रथम संशोधन गरेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम:

^२१) यस ऐनको नाम “फेदीखोला गाउँपालिकाको संस्था दर्ता ऐन, २०७४” रहेको छ ।

२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

^३३) यो ऐन फेदीखोला गाउँपालिका क्षेत्र भित्र लागू हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,

क) “संस्था” भन्नाले सामाजिक, आर्थिक, साहित्यिक, वैज्ञानिक, शैक्षिक, बौद्धिक, शारीरिक, आर्थिक व्यवसायिक, पर्यटन, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई उर्जा तथा परोपकारी कार्यहरूको विकास एवं विस्तार गर्ने उद्देश्यको स्थापना भएको संघ संस्था, आमा समूह, युवा क्लब, मण्डल परिषद् अध्ययन केन्द्र आदि सम्भन्धित र सो शब्दले मैत्री संघ समेतलाई जनाउँछ ।

ख) “गाउँपालिका” भन्नाले फेदीखोला गाउँपालिकालाई सम्भन्धित पर्दछ ।

^१ प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

^२ प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

^३ प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

^४ग) “प्रमुख” भन्नाले फेदीखोलाको प्रमुखलाई सम्भन्नुपर्छ ।

घ) “गाउँ समिति” भन्नाले संस्थाको विधान अनुसार गठन भएको सञ्चालक समिति सम्भन्नुपर्छ ।

^५घ१) “स्थानीय अधिकारी” भन्नाले गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्भन्नुपर्दछ ।

^६घ२) “प्रबन्ध समिति” भन्नाले संस्थाको विधान अनुसार गठन भएको प्रबन्ध समिति सम्भन्नुपर्दछ ।

ड) “तोकिएको वा तोकिए बमोजिम” भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियममा तोकिए बमोजिम सम्भन्नुपर्छ ।

३. दर्ता नगरी संस्था खोल्न नहुने : यस ऐन बमोजिम दर्ता नगरी कसैले पनि संस्था स्थापना गर्न हुँदैन ।

४. संस्थाको दर्ता :

१) संस्था स्थापना गर्न चाहने कुनै सात जना वा सो भन्दा बढी व्यक्तिहरूले संस्था सम्बन्धी देहायको विवरण खुलाई संस्थाको विधानको एक प्रति र तोकिएको दस्तुर सहि गाउँ कार्यपालिका समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ ।

क) संस्थाको नाम:

ख) उद्देश्यहरू:

ग) प्रबन्ध समितिका सदस्यहरूको नाम, ठेगाना र पेशा:

घ) आर्थिक श्रोत :

ड) कार्यालयको ठेगाना :

^७च) कार्यक्षेत्र :

^४प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

^५प्रथम संशोधनद्वारा थप

^६प्रथम संशोधनद्वारा थप

^७प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

- ^{८२}) उपदफा (१) बमोजिमको निवेदन प्राप्त भएपछि स्थानीय अधिकारीले आवश्यक जाँचबुझ गरी संस्था दर्ता गर्न उचित ठानेमा संस्था दर्ता गरी प्रमाण-पत्र दिनेछ ।
- ^{९३}) स्थानीय अधिकारीले कुनै संस्था दर्ता नगर्ने निर्णय गरेमा सोको सूचना निवेदकलाई दिनुपर्नेछ र निवेदकले सूचना प्राप्त गरेको मितिले पैंतिस दिनभित्र त्यस्तो निर्णय उपर गाउँपालिका प्रमुख समक्ष उजुर गर्न सक्नेछ ।
- ^{१०४}) उपदफा (३) बमोजिमको उजुर प्राप्त भएपछि प्रमुखले आवश्यक जाँचबुझ गरी त्यस्तो संस्था दर्ता गर्न मनासिव ठहराएमा सो संस्था दर्ता गर्न स्थानीय अधिकारीलाई आदेश दिन सक्नेछ र त्यस्तो आदेश भएपछि स्थानीय अधिकारीले संस्था दर्ता गरिदिनु पर्नेछ ।
- ५) यस दफा अन्तर्गत दिइने प्रमाणपत्रको ढाँचा, अवधि, नविकरण र नविकरण दस्तुर तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

५. संगठित संस्था मानिने :

- १) यस ऐन अन्तर्गत दर्ता भएको प्रत्येक संस्था अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला स्वशासित र संगठित संस्था हुनेछ । ^{११}सो संस्थाको आफ्नो एउटा छुट्टै छाप हुनेछ ।
- २) संस्थाले व्यक्ति सरह चल/अचल सम्पत्ति प्राप्त गर्न र उपभोग गर्न र बेचबिखन गर्न दान उपहार दिन सक्नेछ ।
- ३) संस्थाले व्यक्ति सरह आफ्नो नामबाट नालिस उजुर गर्न सक्नेछ र सो उपर पनि सोही नामबाट नालिस उजुर लाग्नेछ ।

६. संस्थाको सम्पत्ति :

- ^{१२}१) संस्थाको सदस्य वा कर्मचारी लगायत कुनै व्यक्तिले संस्थाको विधान विरुद्ध संस्थाको कुनै सम्पत्ति दुरुपयोग गरेमा, कब्जा गरेमा वा रोक्का राखेमा स्थानीय

^८प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

^९प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

^{१०}प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

^{११}प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

^{१२}प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

अधिकारीले यस्तो सम्पत्ति दुरुपयोग गर्ने, कब्जा गर्ने वा रोक्का राख्नेबाट फिर्ता लिई संस्थालाई बुझाई दिन सक्नेछ ।

^{१३}२) उपदफा (१) बमोजिमको संस्थाको सम्पत्ति फिर्ता गर्ने गरी स्थानीय अधिकारीले गरेको कारवाहीमा चित्त नबुझ्ने व्यक्तिले जिल्ला अदालतमा पुनरावेदन दिन सक्नेछ ।

^{१४}३) संस्थाको सदस्य वा कर्मचारी लगायत कुनै व्यक्तिले संस्थाको कुनै सम्पत्ति वा लिखत वा प्रतिष्ठा विरुद्ध कुनै अपराध वा विराम गरेमा संस्था, संस्थाको कुनै सदस्य वा स्थानीय अधिकारीले प्रचलित कानून बमोजिम मुद्दाको कारवाही चलाउन सक्नेछ ।

७. **अधि दर्ता नभई स्थापना भएको संस्थाले दर्ता गर्ने** : यो ऐन प्रारम्भ हुन भन्दा अघि तत्काल प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता नभई स्थापना भई रहेका संस्थाले पनि यो ऐन प्रारम्भ भएको मितिले तीन महिना भित्र यो ऐन बमोजिम दर्ता गराउनु पर्नेछ ।

८. **संस्थाको उद्देश्यहरूमा हेरफेर** :

१) संस्थाको उद्देश्यहरूमा हेरफेर गर्न आवश्यक देखेमा वा सो संस्थालाई ^{१५}कुनै अर्को संस्था गाभ्न उचित देखेमा सो संस्थाको ^{१६}कार्य समितिले तत्सम्बन्धी प्रस्ताव तयार गरी सो प्रस्ताव उपर छलफल गर्न संस्थाको विधान बमोजिम साधारण सभा बोलाउनु पर्नेछ ।

^{१७}२) साधारण सभामा उपस्थित भएका जम्मा सदस्य संख्याको दुई तिहाई सदस्यहरूले प्रस्तावमा समर्थन जनाएमा सो प्रस्ताव साधारण सभाबाट पारित भएको मानिनेछ । तर, सो प्रस्ताव लागू गर्न स्थानीय अधिकारीको पूर्व स्वीकृती लिनु पर्नेछ ।

^{१३}प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

^{१४}प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

^{१५}प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

^{१६}प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

^{१७}प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

९. नविकरण सम्बन्धी व्यवस्था :

- १) ऐनको दफा ४ अनुसार दर्ता भएका संघ संस्थाहरूको प्रत्येक वर्षको असोज महिना भित्र लेखा परिक्षण गराई नियम अनुसार शुल्क तिरी संस्था नविकरण गराउनु पर्नेछ ।
- २) संघ संस्थाले तोकिएको समयमा नविकरण नगरेमा ३८..... तोकिएको दस्तुरको डब्ल दस्तुर लाग्नेछ ।

^{१८}३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा उल्लेख गरिएको भएता पनि तीन आर्थिक वर्ष सम्म पनि नविकरण नगर्ने संस्था स्वतः खारेज हुनेछ ।

^{१९}४) उपदफा (३) बमोजिम खारेज भएको संस्था पुनः नविकरण गर्न खारेज भएको मितिले तीस दिन भित्र उचित कारण सहित निवेदन दिएमा कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।

^{२०}९(क). **हिसाबको विवरण पठाउनु पर्ने** : प्रबन्ध समितिले आफ्नो संस्थाको हिसाबको विवरण लेखा परीक्षकको प्रतिवेदन सहित प्रत्येक वर्ष स्थानीय अधिकारीकहाँ पठाउनु पर्नेछ ।

१०. लेखा परिक्षण सम्बन्धी व्यवस्था :

- १) एक लाख भित्र कारोबार गर्ने संघ संस्थाको लेखा समितिले परिक्षण गरी साधारण सभाबाट अनुमोदन गर्न सक्ने, १ लाख भन्दा माथिको कारोबार गर्ने संस्थाले प्रचलित नियम अनुसार लेखा परिक्षण नियुक्त गरी लेखा परिक्षण गर्नुपर्ने ।

३८११.

१२. हिसाब जाँच गर्ने :

३८ प्रथम संशोधनद्वारा भिकिएको

^{१८}प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

^{१९}प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

^{२०}प्रथम संशोधनद्वारा थप

^{२१}प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

३८ प्रथम संशोधनद्वारा भिकिएको

१) गाउँपालिकाले आवश्यक देखेमा संस्थाको हिसाब आफूले नियुक्ति गरेको कुनै ^{२२}अधिकृतद्वारा जाँच गराउन सक्नेछ ।

^{२३}२) उपदफा (१) बमोजिम हिसाब जाँच गराए बापत स्थानीय अधिकारीले हिसाब जाँचबाट देखिन आएको संस्थाको मौज्दात रकमको सयकडा पाँच प्रतिशतमा नबढाई आफूले निर्धारण गरेको दस्तुर असुल गरी लिन सक्नेछ ।

३) हिसाब जाँच गर्ने अधिकृतले मागेको विवरण तथा कागजपत्रहरू वा सोधेको प्रश्नको जवाफ दिनु संस्थाको पदाधिकारी, सदस्य र कर्मचारीको कर्तव्य हुनेछ ।

^{२४}४) हिसाब जाँच गर्ने अधिकारीले स्थानीय अधिकारीले तोकिदिएको म्याद भित्र हिसाब जाँचको प्रतिवेदन स्थानीय अधिकारी समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ र सो प्रतिवेदनको आधारमा संस्थाको कुनै सम्पत्ति सो संस्थाका कुनै पदाधिकारी, सदस्य वा कर्मचारीले हिनामिना गरेको, नोक्सान गरेको वा दुरुपयोग गरेको छ भन्ने स्थानीय अधिकारीलाई लागेमा निजले त्यस्तो पदाधिकारी, सदस्य वा कर्मचारीबाट सो हानी नोक्सानी असुल गर्न प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही चलाउन सक्नेछ । तर प्रचलित कानूनले सजाय समेत हुने अपराध भएकोमा प्रचलित कानून बमोजिम मुद्दा चलाउनेछ ।

^{२५}१३. निर्देशन दिने : गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयले संस्थालाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ र त्यस्तो निर्देशनको पालना गर्नु सम्बन्धित संस्थाको कर्तव्य हुनेछ ।

१४. दण्ड सजाय :

१) दफा ३ बमोजिम दर्ता नगराई संस्था स्थापना गरेमा वा दफा ७ बमोजिम दर्ता नगरी संस्था संचालन गरेमा त्यस्ता ^{२६}संस्थाका प्रबन्ध संचालक समितिका सदस्यहरूलाई प्रमुखले जनहि दश हजार रूपैयाँ सम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ ।

^{२२}प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

^{२३}प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

^{२४}प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

^{२५}प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

^{२६}प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

२) ^{२७}दफा ९(क) बमोजिम हिसाबको विवरण नपठाएमा समितिका सदस्यहरूलाई नियम अनुसार कारवाही हुनेछ । तर कुनै सदस्यले ^{२८}दफा ९(क) उल्लंघन हुन नदिन सकभर प्रयत्न गरेको थियो भन्ने सन्तोष हुने प्रमाण पेश गर्न सकेमा निजलाई सजाय गरिनेछैन ।

^{२९}३) दफा १० बमोजिम हिसाबको विवरण नपठाएमा प्रबन्ध समितिका सदस्यहरूलाई स्थानीय अधिकारीले जनही एक हजार रूपैयाँसम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ । तर कुनै सदस्यले दफा १० उल्लंघन हुन नदिन सकभर प्रयत्न गरेको थियो भन्ने सन्तोषजनक प्रमाण पेश गर्न सकेमा निजलाई सजाय गरिने छैन ।

^{३०}४) दफा ८ बमोजिम स्थानीय अधिकारीको स्वीकृती नलिई संस्थाको उद्देश्य हेरफेर गरेमा वा अर्को संस्थासित गाभेमा वा संस्थाले आफ्नो उद्देश्य प्रतिकुल हुने गरी काम कारवाही गरेमा वा गाउँपालिकाले दिएको निर्देशन पालन नगरेमा स्थानीय अधिकारीले त्यस्तो संस्थाको दर्ता निलम्बन गर्न वा खारेज गर्न सक्नेछ ।

^{३१}१५. पुनरावेदन : दफा १४ बमोजिम स्थानीय अधिकारीले गरेको निर्णय उपर पैंतीस दिनभित्र कार्यपालिकामा पुनरावेदन लाग्नेछ ।

१६. संस्थाको विघटन र त्यस्को परिणाम :

(१) संस्थाको विधान बमोजिम कार्य संचालन गर्न नसकी वा अन्य कुनै कारणवश संस्था विघटन भएमा त्यस्तो संस्थाको चल अचल सम्पत्ति गाउँपालिकाको हुनेछ ।

२) उपदफा (१) बमोजिम विघटन भएको संस्थाको दायित्वको हकमा सो संस्थाको जायजैथाले थामेसम्म त्यस्तो दायित्व गाउँपालिकाले व्यहोर्नेछ । नपुगेको अवस्थामा दामासाहीमा दिइनेछ ।

१७. नियम बनाउने अधिकार: यस ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न कार्यपालिकाले नियम बनाउन सक्नेछ ।

^{२७}प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

^{२८}प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

^{२९}प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

^{३०}प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

^{३१}प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

३२१८.

१९. अन्य नेपाल ऐन बमोजिम दर्ता वा स्थापना गर्नुपर्ने : कुनै संस्थाको दर्ता वा स्थापना गर्ने सम्बन्धमा अर्को नेपाल ऐनमा छुट्टै व्यवस्था भएकोमा यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि त्यस्तो संस्था सोही ऐन बमोजिम दर्ता वा स्थापना गर्नुपर्नेछ ।

२०. खारेजी र बचाउ :

३३(१) संस्था रजिष्ट्रेशन ऐन, २०१६ लगायत नेपाल सरकारद्वारा संस्था दर्ता ऐन, २०३४ अनुसार दर्ता गरी यस गाउँपालिकाको भौगोलिक क्षेत्र भित्र रही सञ्चालनमा रहेका संस्था यस ऐन अन्तर्गत दर्ता भए सरह मानिनेछ ।

३४(२) यस ऐनमा माथि उल्लेख गरिएका व्यवस्था संघीय कानून र प्रादेशिक कानूनसँग बाभिएको खण्डमा बाभिएको हद सम्म स्वतः निष्कृत हुनेछ ।

(३) संघ संस्था दर्ता ऐन २०७४ अनुसार दर्ता भई फेदीखोला गाउँपालिकाको क्षेत्रभित्र कार्यक्षेत्र रहने गरी गठन संचालन भई रहेका संघ संस्था यसै ऐन अनुसार दर्ता भएको मानिनेछ ।

आज्ञाले
चिरन्जीवी बराल
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

३२ प्रथम संशोधन २०७८द्वारा भिकिएका

३३ प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित

३४ प्रथम संशोधनद्वारा संशोधित